

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 72 0 P 008993 14 Rev
Banja Luka, 04.10.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću koje sačinjavaju sudije ovog suda i to: Darko Osmić kao predsjednik vijeća, Jadranka Stanišić i Davorka Delić kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužilje, D.K. iz Z., naselje ..., RH, zastupane po punomoćniku, M.Š., advokatu iz G., protiv tužene, JP Šumarstvo Š RS a.d. S., ŠG P., ... P., radi predaje u posjed, odlučujući o reviziji tužilje protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 72 0 P 008993 13 Gž od 10.02.2014. godine, na sjednici održanoj dana 04.10.2016. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 008993 09 od 13.03.2013. godine odbijen je zahtjev tužilje kojim je tražila, da se naloži tuženom da joj preda u posjed nekretnine upisane u pl. 273/3 k.o. J. i da se briše ime tuženog u Katastru nekretnina Opštine G. na nekretninama upisanim u pl. 273/3 k.o. J. u korist tužilje. Odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 72 0 P 008993 13 Gž od 10.02.2014. godine žalba tužilje je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Tužilja revizijom pobija drugostepenu presudu, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i udovolji zahtjevu tužilje ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužilje koji je u cjelosti odbijen prvostepenom presudom.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da je tužilja zakonska nasljednica M.Lj. koji je umro 28.07.1983. godine; da je M.Lj., rješenjem Sreskog suda u Bosanskoj Gradišci broj O-118/55 od 11.05.1959. godine proglašen za zakonskog nasljednika ostavioca, Đ.Lj. sa 7/48 dijela na nekretninama ostavioca upisanim u zemljišni pl. 409. k.o. J. (koji se temelji na katastru Austro-ugarskog porijekla, obzirom da su zemljišne knjige izgorjele u ratu) na kojima je ostavilac bio upisan sa 1/4 dijela; da su te nekretnine predmetom spora i da u naravi

predstavljaju šumu; da prednik tužilje, M.Lj., kao ni tužilja, nisu držali u posjedu predmetne nekretnine, niti su za iste plaćali porez; da iz tih razloga predmetne nekretnine nisu bile obilježene prilikom avio snimanja, koje je izvršeno u periodu od 1955. godine do 1960. godine, te da su se kao takve smatrale napuštenim, zbog čega su prilikom uspostavljanja katastarskog operata 1960. godine upisane kao opštenarodna imovine – šume; da se od 1960. godine te nekretnine nalazi u posjedu tuženog, odnosno njegovog pravnog prednika; da je rješenjem Opštinskog suda u Bosanskoj Gradišci broj Dn-925/82 od 14.10.1982. godine, a na temelju pravosnažnog rješenja SO G. broj 04/3-477-4 od 02.06.1982. godine, dozvoljeno polaganje isprava radi sticanja prava svojine na nekretninama društvene svojine nosioca prava raspolaganja SO B.G. u korist prednika tuženog, OUR Š. B.D. ; da je SO G., Opštinska uprava za ..., dopisom od 14.11.1988. godine odgovorila na pismo tužilje od 07.11.1988. godine, te ju obavijestila, da se sporne nekretnine, u tada važećem katastarskom operatu, vode kao društvena svojina na imenu „Šipad Kozara“ OUR Š. B.D. upisane u pl. 363 k.o. J.; da su sada predmetne nekretnine upisane u pl. 237/3 k.o. J. na JP „Š. RS“ a.d. S., ŠG G.; da je tužilja podnijela tužbu prvostepenom sudu 31.12.2009. godine.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da zahtjev tužilje nije osnovan, pa je stoga sudio tako što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude. Nalazeći da je tuženi stekao predmetne nekretnine na osnovu aerofotogrametrijskog snimanja i na osnovu rješenja Opštinskog suda u Bosanskoj Gradišci broj Dn-925/82 od 14.10.1982. godine, kojim je dozvoljeno polaganje isprava radi sticanja prava svojine na nekretninama društvene svojine nosioca prava raspolaganja SO B.G. u korist prednika tuženog, OUR Š. B.D., prvostepeni sud je zaključio, da je tuženi na osnovu valjanog pravnog osnova stekao predmetne nekretnine.

Pozivajući se na odredbe člana 268. Zakona o udruženom radu i odredbe člana 47 Zakona o izmjenama i dopunama osnovnog zakona o iskorištavanju poljoprivrednog zemljišta, prvostepeni sud zaključuje da je tužilja izgubila pravo na povrat predmetnih nekretnina, jer da u roku od 10 godina od dana kada su te nekretnine postale društvena svojina, nije tražila povrat istih.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda i zaključak tog suda da zahtjev tužilje nije osnovan, ali iz drugih razloga, pa je sudio tako, što je odbio žalbu tužilje i potvrdio prvostepenu presudu.

Iz razloga odluke drugostepenog suda proizilazi, da zahtjev tužilje nije osnovan, jer da ista, u roku od 10 godina, shodno odredbama člana 268 Zakona o udruženom radu, nije tražila povrat predmetnih nekretnina, koje su na osnovu aerofotogrametrijskog snimanja prešle u društvenu svojinu 1960. godine.

Pri tome drugostepeni sud ima u vidu činjenicu, da je tužilja podnijela tužbu 2009. godine, tj. nakon 49. godina, od kada su predmetne nekretnine bez pravnog osnova prešle u društvenu svojinu.

Odluka drugostepenog suda je pravilna.

Kod činjenica: da se na predmetnim nekretninama, upisanim u zemljišni-posjedovni list broj 409 k.o. J., vodio djed, a zatim otac tužilje, sa određenim idealnim dijelom; da su predmetne nekretnine 1960. godine, prilikom uspostave novog katastra nekretnina, upisane na prednika tuženog na osnovu avio snimanja, pravilan je zaključak drugostepenog suda, da su predmetne nekretnine u toku 1960. godine bez pravne osnove prešle u društvenu svojinu.

Naime, iz pragrafa 353-443 Opšteg austriskog građanskog zakonika, koji je bio na sanazi u to vrijeme i koji se primjenjuje na osnovu člana 4 Zakona o nevažnosti pravnih propisa donijetih

prije 6. aprila 1941. godine i u vrijeme neprijateljske okupacije, ne prizilazi, da je upis u katastar na osnovu avio snimanja, valjan pravni osnov za sticanje nekretnina.

Kod takvog stanja stvari, bez uticaja je na drugačiji zaključak suda, činjenica, da je Opštinski sud u Bosanskoj Gradišci rješenjem broj Dn-925/82 od 14.10.1982. godine, a na osnovu pravosnažnog rješenja SO B.G. broj 04/3-477-4 od 02.06.1982. godine, dozvolio polaganje isprava radi sticanja prava raspolaganja na predmetnim nekretninama društvene svojine nosioca prava raspolaganja SO B.G., u korist OOUR Š. B.D. .

Odredbama člana 268. stav 1. Zakona o udruženom radu („Službeni list SFRJ“ broj 53/76) je propisano, da ako je nekretnina postala društveno sredstvo bez pravne osnove, njezino vraćanje može se zahtijevati u roku od 5 godina, počev od dana saznanja, a najkasnije u roku do 10 godine.

Kako tužilja do stupanja na snagu Zakona o udruženom radu, 11.12.1976 godine, nije tražila zaštitu svojih prava u pogledu predmetnih nekretnina, ima se uzeti, da je protekom rokova iz člana 268. stav 1. Zakona o udruženom radu, tužilja izgubila pravo čiju zaštitu traži zahtjevom iz tužbe.

Naime, nije sporno, da su predmetne nekretnine prešle u društvenu svojinu bez pravne osnove 1960. godine, a da je tužilja vraćanje isti zatražila zahtjevom iz tužbe podnesene prvostepenom sudu 31.12.2009. godine, tj. 49 godina poslije.

Stoga je pravilan zaključak drugostepenog suda, da se slijedom prednjih razloga, zahtjev tužilje ukazuje neosnovanim.

Na drugačiji zaključak suda, bez uticaja su revizioni prigovori, da je prilikom avio snimanja tuženi upisan nezakonito kao posjednik, jer je jedina evidencija na području predmetnih nekretnina, tj za KO Jablanica bio katastar nekretnina, obzirom da su zemljišne knjige izgorjele.

Pravilno revident ukazuje, da se tuženi ne može upisati kao vlasnik i posjednik na osnovu avio snimanja, te da u tom slučaju nije postojao pravni osnov za upis, ali kako tužilja do stupanja na snagu Zakona o udruženom radu, 11.12.1976 godine, nije tražila zaštitu svojih prava u pogledu predmetnih nekretnina, ima se uzeti, da je protekom rokova iz člana 268. stav 1. Zakona o udruženom radu, tužilja izgubila pravo čiju zaštitu traži zahtjevom iz tužbe.

Tačan je navod revidenta, da iz odluke prvostepenog suda, između ostalog, proizilazi, da je aerofotogrametrijsko snimanje od 1955-1960. godine i rješenje Opštinskog suda u Bosanskoj Gradišci broj Dn-925/82 od 14.10.1982. godine valjan osnov za upis predmetnih nekretnina u društvenu svojinu, te da su predmetne nekretnine, po osnovu valjanog pravnog osnova, upisane kao društvena svojina.

No, kako je evidentno, da su predmetne nekretnine prešle u društvenu svojinu bez pravnog osnova, takav zaključak prvostepenog suda, kod činjenice da je zahtjev tužilje odbijen, su bez uticaja na zakonitost odluka nižestepenih sudova.

Kako se revizijom tužilje ne dovodi u pitanje zakonitost i pravilnost odluke drugostepenog suda, te kako ista nije zahvaćena nedostacima na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je primjenom člana 248., a u vezi sa članom 456. a Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu ZPP) donijeti odluku kao u izreci ove presude.

Predsjednik vijeća
Darko Osmić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić